

CZĘSTOKROĆ (547) av

-ę- (525), -e- (13), -ę- a. -e- (9); -ę- : -e- *MurzHist* (5 : 3), *Leop* (3 : 2), *KwiatKsiąż* (17 : 6), *RejAp* (7 : 1), *HistRzym* (28 : 2).

Pisownia łączna (494), *pisownia rozłączna* (53) (w tym 1 r. często...kroć). W drugiej połowie wieku *pisownia rozłączna* pojawia się sporadycznie.

Oba o jasne.

Sł stp, Cn notuje, Linde bez cytatu oraz XVI w. s.v. często.

Wiele razy, niejednokrotnie, nierzadko; plerumque Mącz, Calep; compluries, saepe, saepius Mącz, Cn; subinde Mącz; crebra, crebre, crebriter, crebro, frequenter, identidem, iterum atque iterum, iterum et saepius, multoties, persaepe, pluries, plurimum, saepenumero, saepicule, saepiuscule, semel atque iterum Cn (547) : yakom ya nyerval vyszny wszadu yego czastho crocz w yego ogrodzye [...] Thak my bog pomocy. *ZapWar b. r. nr 2328, 1507 nr 1984, 1985, 1520 nr 2249, 1546 nr 2582; March¹ Wiet Av; BierEz E4v, I4, S3v; Iełfcze w iałlkách [...] leżał/ a iuz glód/ niedostatki/ zimno/ prześladowaniję cirpiál/ częstokrotz plakál OpecŻyw 15v; bo to iudás dobrze wiedziál iž tam pán Iezus częstokrotz modlitz fie chadzal. OpecŻyw 98, 35, 88v, 137, 137v, 158, 177v; ForCnR C2v; á tak tymi flowy tžestokrotz odmawyał iey/ á nyewyáltá gnyewała fye ná młodyeńcá HistJóz A3; TarDuch B6v; Then Mofiádz często kroć z píma zową gi Kontrifałem FalZioł IV 48b; Clęzkie rodzenie często kroć na matki przichodzi FalZioł V 17a, II 2c, III 7d, IV 56b, V 25v, 26v (13); BielŻyw nlb 12, s. 47; GlabGad L4v; MiechGlab 69, 75; oczo czelthokroc z ye⁸⁰ Krolyewfka Mcz kv panv Voyewodzye y pyłal y włkazowal. LibLeg 11/139, 9/5lv, 11/62v, 151v; RejPs 91; RejRozpr B3; LibMal 1544/88v; HistAl C5, C5v, N3v; MurzHist E3v, F3v, H4, K, Kv, K4, R, V2; MurzNT 51, Matth 17/15 [2 r.]; KromRozm II p2; A yednák y tym obyemá to yełt kápłanowi y biłkupowi częstokroć posługę á diakonstwo przyczyta KromRozm III I2, B5v, G5v, K3v, L3; Diar 30; Bo częstokroć Apoštołowie łwieci w dzyeioch łwoich ten Płalm ná łwyádectwo przywodzili. LubPs D2v; Bo ácz od oycá mego częstokrociem łlychála/ Iáka Pánie ná łwiecie moc twa przed tym bywála. LubPs hh5, A3, Dv, L2v, S, V marg (13); Abowiem ty przygody á tráfunki częstokroć zrzádeniu á przeżrzeniu Bożemu przypíuią. GroicPorz mmv, b3, x2v, y, kk2, kk2v; Naprzod ludzi tžestokroć vpominamy/ áby fie bali Pána Bogá KrowObr 61v, Bv, 63v, 178, 226v; Leop 4.Esdr 5/8, Ps 128/1, 3.Mach 7/2, Hebr 10/11; BibRadz I *5, *6, 91b marg, 353v [2 r.], Matth 17/15 [2 r.], II 103b marg, 141a marg; OrzRozm O4v; częstokroć go kazał bijác y przełádawác. BielKron 87v; rádac fie fortuná częstokroć odmienia BielKron 256v; włżákze ie [Litwinów] Prufowie częstokroć porażáli. BielKron 436v, 35v, 57v, 81, [85²]v, 94 (33); GrzegŚm L3; A bárzo fię z wefelem takowi w przyácielstwach kocháya y towarzystwo mieluya/ ktore częstokroć yednegož dnia łtanawiaya y zał rołtargiwayą KwiatKsiąż C4; Abowiem ktorzi nadaremno krnábrnie przifiegaya/ takowi częstokroć zwyczaya fię krzywo w rzechach [!] wáżnych przyłiegać. KwiatKsiąż D3, A, B4v, D3, E, Ev (19); Subinde, Potym tž wltáwicznie bes przełtanku/ tž częstokroć. Mącz 168c; Saepe testificor, Iáko częstokroć połwiádczam/ álbo ná łwiádectwo prziwodzę. Mącz 452b, 305c, 307b, 336a, 364a, 401d (11); OrzQuin L; SarnUzn F4 marg; SienLek 17v, 87v, 104v, 136, 189; SienLekAndr a3v; LeovPrzep av, B, C3, D3v; Częstokroć Pan włzędý w pímie łwięty m powtarza obietnicę łtráfłznego ładu łwoiego á przyłcia łwoiego. RejAp*

125v, 3, 17v, 66v, 142v, 159v, 191, Ff; Iáko powiedam myśliem ná to częftokroć/ y było ná co *GórnDworz* H5, C4 [2 r.], D2, D3v, G6v, I2 (22); bo pofelstwą więcey częftokroć przyczyniáią/ niźli fie złtawa. *HistRzym* 15v, 3, 4, 41, 45, 48v (27); Gdzye go y íam Pan y ine pílmá ná wielu mieyfcach częfthokroć thák miánuią. *RejPos* 76v, 4v, 56, 72v, 164, 227 (9); *RejPos*³ 97v; *BielSat* D4; *KuczbKat* 35, 50, 250, 380; *RejZwierc* A3v, 3v; Ólmy obyczáy lzykowánia woyfká/ ktorego vzywáli częftokroć Rzymiánie/ y Párthy *BielSpr* 22, 5, 25v, 33, 68; *WujJud* A2; *WujJudConf* 223v; *RejPosRozpr* c3 [2 r.]; *RejPosWstaw* [41²], 44, 44v; á dla tychże przyczyn íyná mego Antyochá náznaczyłem Krolem/ ktoregom częftokroć doieżdżaiąc do wyślfych państw wielom z wálzych poruczał y zálecał *BudBib* 2.Mach 9/25, *Eccle* 7/22, *Eccli* 20/18; *HistHel* C3v; *MycPrz* I Cv, C3; *Strum* A3; *WierKróc* A4, A4v; *BialKaz* H3v, Iv, M4; A to íż ípofobow mowy/ pílmá í. nie vważaią; áni znaczeniá ie⁸⁰ obaczaią; ktore częftokroć ínfzá rzecz zda fie mowić *CzechRozm* 107v, 10v, 31v, 202, 213v, 230, 242; Bo o rozniewáných á co trzebá mowić/ ktorzi częftokroć zápamiętywaią íię/ y niebaczą co przed oczymá máią? *ModrzBaz* 7; Ale rzecz to íámá vkázuie/ y wy to częftokroć ná oko widżicie/ że nie ták dálece íeft wálzego rodzáiu/ iáko wálzych bogactw á ímiáłości. *ModrzBaz* 141, 6, 7v, 21, 27v, 30 (37); *SkarJedn* 314, 375; *Skarzyw* 46, 117, 180, 201, 202 (23); *ZapKościer* 1581/23; *StryjKron* 567; *CzechEp* 86, 177, 183, 184, 285; *CzechEpPORz* *2; *NiemObr* ktv, 10; *KochPhaen* 11; *KochWz* 142; *ReszHoz* 126; *ReszList* 148; *BielSen* 17, 19; *BielSjem* 20; *KochPam* 81; *ArtKanc* P6v; *BielRozm* 31; *Calep* 6b, 267b; *Phil* H3; *KochAp* 5, 6; nie žal gárdlá dác zá páná/ coście W. M. częftokroć czynili *OrzJan* 31; *RybGęśli* D; A każdy íednák kápłan ítoi co dzień vrząd íwoy odpráwuiać/ y teź ofiáry zábite częftokroć ofiáruiać/ ktore nigdy nie mogá grzechu zgłádzic. *WujNT Hebr* 10/11, *przedm* 17, *Matth* 17/15 [2 r.], s. 114, 120, *Act* 26/11, *2.Cor* 11/26; *WysKaz* 28; CHcąc íkázíe wátpliwóści/ ktore częftokroć przy zapiśiéch na dobrá Krolewfkíe [...] zwykły fie wynarzác [...] ták zábiegamy *SarnStat* 51, 55, 72, 116, 118, 175 (50); *SiebRozmyśl* D2v; Sam Krol pod piory mieżka w zamku żorawiami/ Tych doftaią częftokroć/ gdy íię bią z niemi. *KmitaSpit* C3v, A2; A dzieie fie częftokroć v nas/ z czego fie ono pośmiewał Diogenes/ Íż wielcy złódzíeie máłych wiefzá. *PowodPr* 79, 14, 15, 63; *VotSzl* A2; *CiekPotr* B4v; A íż mu íię powiodło/ drugi raz íię wráca: Choé ná ízczęściu złódzíeyfkim częftokroé vtráca. *KlonWor* 21, 4, 50, 53; *SzarzRyt/Szarz* nlb 2.

Z czasownikiem dokonanym lub imiesłowem dokonanym (56): Po zwyttięftwiéch barzo znamienitich [...]Ktoré otrzímali s kfiędza Mořkewfkégo/ Y częftokrotz s Tatarzina Przekopfkégo. *KlerPow* 2; A to íeft nauka Auicenny íuż częftho kroć íkuřzoua [!] *FalZioł* III 14b, I 117c, II 19d, V 81 v; *MurzOrt* B; *KromRozm* III D5; *GroicPorz* xv; Ale tzeńthokroć íobie rořtzythamy *KrowObr* 178v; *BibRadz* I 303v marg; *GrzegRóżn* D2v; yż częftokroć z znakow pryřzley [!] dobroći/ gdyż my yelzcze młódzinczykami/ yakowi przyřli meżowie mamy być/ może być poznano. *KwiatKsiąż* B3v, C2, 04; bo częftokroć człówiek chcąc omináć íeden doł/ wpádnie w drugi *GórnDworz* N6, I4, Bb, Cc4; Pies ktory fie miece żeby cie zábił/ to íeft cíáło tve włafne/ przez ktoreby człówiek był częftokroć zábit/ by pan Bog nie broníł. *HistRzym* 48, 65v; *RejPos* 313v; Bo ony ták działaią/ chodząc do komory/ Odmieniá fie częftokroć/ w rozliczne vbiory. *BielSat* Dv [*idem* *BielRozm* 25], D4; *CzechRozm* 84; Bo częftokroć ípráwiedliwóć rzeczy/ ábo íię zátai/ ábo bywa zátlumioná vbłádeniem ktoreykołwiek ítrony *ModrzBaz* 89v, 6v, 9, 25, 57, 66v, 97v, 105v; Ale co mowię

o mieyfcách/ y o grobách/ poniewaľz częřtokroć/ y ľuknia vmárľego/ y słowo iedno ná ľercu/ pobudzi wnetże myľł náľżę. *SkarŻyw* 132; częřtokroć był poiman od nich/ zeľżony/ y ná śmierć ľkazaný. *SkarŻyw* 528, 160; *StryjKron* A6; *CzechEp* 125; Częřtokroć/ ón nieľczęľny/ dla ludzkiego dáną Vľżenia/ w ciężkim pláczu ľtrawił noc nieľpáną. *KochPam* 86; *ArtKanc* Mv; *BielRozm* 25, 31; *LatHar* 273; Obácz te widzenia y vkázowánia S. Piotrowi/ Korneliuľzowi y innym święty m w piśmie częřtokroć vczynione *WujNT* 440; CZęřtokroć iuż doświadczyľimý: iż vřtáwę álbo Dekret który ieľt nápiřan y názwán Oľtrogi/ poddáným náľżým wiele trudnořci y obćięźľiwořci zádawał *SarnStat* 649; FRáńciľřek Grzegorzowi poźyczył dwádźieřciá korcy plźenice/ których częřtokroć vpomniony niewroćił *SarnStat* 695, 42, 520, 593, 605, 706, 986, 1054; *GrabPospR* N4; Zľy dľuźnik áni proři/ áni dľugu pláci: Choć ná tey niewdźięcznořci częřtokroć vřtráci. *KlonWor* 73, 8; *PudľDydo* B2.

W poľczeniu dwóch form gramatycznych tego samego wyrazu lub dwóch odmianek słowotwórczych czasownika (8): *KromRozm II* bv; Náď to/ ma ćyáľo Kryřtuľowe tę wľalnoć/ iź y mártwe członki yego przez głowę/ to yeľt páná Kryřtuľá ożywyone być mogá/ y częřtokroć bywáýą, *KromRozm III* D5, D8; Abowiem ták iáko y tu widzimy/ y częřtokroć widamy [...] że to ieľt nieobronna rzecz *RejPos* 354; dla tego ácz ľynowie ľzláheccý/ zdádą ľie także byďź vczeni y częřtokroć vczeńřzy [*videantur aequę docti et plerunque doctiores JanStat* 197] náď prořtęgo ľtanu ľudźi *SarnStat* 113 [*idem* 180] 180, 196, 923.

W przeciwstawieniach: »nie zawsze... ale częřtokroć« (1): Lecz nie záwľże więľřzy mnieyřzego poľýłá: ále częřtokroć y rowny rownego/ y mnieyřzy więľřzego. *WujNT* 428.

»nigdy... ale częřtokroć« (1): áby nigdy nie proźnowáli/ ále częřtokroć do celu ľtrzeláli *BielSpr* 26.

W charakterystycznych poľczeniach: częřtokroć *bijać, bierać, brać* (2), *bywać* (25), *chadzać, chodzić* (3), *czynić* (11), *czyniony* (2), *czyřć, czytać* (2), *dać, dany, dawać* (2), *(do-, na-)jeźdźać* (3), *dopuszczać* (2), *dostawać* (2), *doświadczyć, doznać, doznawać, dziać się* (2), *dziaľać, ginąć* (2), *gniewać, karać* (3), *mawiać* (3), *mianować (sie)* (2), *mieć* (6), *mienić, mieszkać, miewać* (2), *miewany, mowić* (8), *myřľić* (2), *nadchadzać, najdować się, namawiać, napominać, napominany* (2), *narzać, narzekać, nasľuchać się, nasľuchawać się, naszać, nauczać, nauczany, nawiedzać, nazywać, obcować, obracać się, odchodzić* (2), *odmieniać się* (2), *odmieniany, odmienić się* (2), *ofiarować* (2), *ogľdác się* (2), *okazować się, opuszczać, opuszczony* (2), *ořwiadczać się, ořwiadczyć się, otwarzać, palić* (2), *pisać, plakać* (7), *pobudzać, pobudzić, pobudzony, podjęć* (2), *pokazować, pokusić, pomagać, porażać* (3), *potrzebować* (2), *powiadać, powiadany, powiedać* (4), *powtarzać* (4), *prořić* (2), *przebywać* (2), *przechodzić, przekľadać* (2), *przemieniać się* (2), *przepowiedać, przewľaczać* (2), *przychodzić* (12), *przyczyniać, przyczytać* (2), *przydawać* (4), *przypadać, przypędzać* (2), *przypisany, przypisować* (2), *przypominać* (3), *przysięgać, przytracić, przywodzić* (6), *pytać, rozczytać, rozmawiać, skazować* (2), *ślać, sľuchać, sľychać* (5), *sľyszeć* (4), *staczać, stanawiać, szkodzić* (2), *twierdzić* (2), *ukazować, upadać* (5), *upominać* (3), *upominan, upomniony, ustąpić, ustępować, utracać, utracić, używać* (3), *walczyć* (4), *wchadzać, wedrzeć się, widać* (7), *widywać, widzieć* (4), *wpadać* (4), *wpaść, wracać się* (3), *wspamiętawać, wspominać* (2), *wspominany, wszczynać się* (2), *wtargać, wydać się* (2), *wyganiać, wynarzać się, wziąć, zabijać, zabit, zadawać* (2), *zamierać, zaniechan, zaniechywać, zaniedbawać* (2), *zapamiętawać się, zatrzymawać, zgrzeszyć, znaczyć, znaszać, znosić, zwać (się)* (6), *zwodzić, żędać*.

Frazy: »częstokroć się przydawa (a. przydaje)« [szyk zmienny] (19): *FalZioł* V 29v, 37v; á przydawa fie częłtokroć iż takowe cierpią niemoc wielką kthorą zową świętego Valantego. *GlabGad* H, C2v; *MiechGlab* 77; *GliczKsiąż* G; Częłtho fie kroć przydawa Krolom y wielkim Pánom/ iż mułzą nieieść ałz do nocy *KrowObr* 140; *GórnDworz* Nv; PRzydáiie fie częłtokroć: iż Kortyzanowie y biegunowie do Rzymá duchowné opátrzenia [...] vprałzáią *SarnStat* 173, 144, 157, 584, 594, 610 (11).

»częstokroć się przygadza« (9): Częłtokroć się to przygadza/ Iż proftego chytry zdradza *BierEz* M2v; *MetrKor* 40/821, 822; *KromRozm II* b; *KwiatKsiąż* Av; Saepe usu venit, Częłtokroć fie przigadza. *Mącz* 480a, 328b, 440a; *HistRzym* 104v.

»częstokroć się trafia (a. trefuje)« (8): przedlię częłtokroć fie to tráfia/ że Pan karze yedny zá drugye *GliczKsiąż* F7v; *LubPs* ee2; ale y w onych zacnych oficynách częłtokroć fię onym zacnym á pilnym miłtrzem to trefuie/ iż prze niedozor wiele rzeczy opułzczáią *BibRadz* I *5v; *RejPosWstaw* [41²]v; *ModrzBaz* 130; *SarnStat* 807, 810, 915.

Wyrażenia: »często częstokroć« (2): którą oni ná woynach y potykániu [...] częłto częłtokroć [*saepe saepiusque JanStat* 5] dla obrony náłzéy y królełtwa tego dźierzác ná łobie/ nieprzyiaćielłkié naiázdy podięli *SarnStat* 9 [idem] 889.

»częstokroć doświadczony« [szyk 8 : 1] (9): Lekarzłtwa częłto kroc doświadczone na płynienie łez z oczu/ y na fwierzbie y lipkołci gich. *FalZioł* V 78v; Abowiem czyni łtolcze y vrinę obphicie wypádzá z człowieka/ á to iełt rzecz częłtokroć doświadcžona. *FalZioł* V 84, III 29d, V 74v, 76, 77, 85v, 98v, 104v.

Szeregi: »częstokroć, (a) pospolicie« [szyk 2 : 1] (3): Tež barzo łzlachetne lekarzłtwo/ częłto kroć á połpolicie od Doctorow w zwyczáiu miewane. *FalZioł* V 86; Plerumque, Częłtokroć [!]/ Połpolicie/ Podczás/ Tež kilka rázów. *Mącz* 305a; *Calep* 811a.

»wielekroć, (i) częstokroć« (3): iž naty^m łwiece łto krotz wezmie a nieieden ráz/ ále wiele krotz ij częłtokrotz. *OpecŻyw* 56; *RejPos* 228v; *RejZwierc* 125.

Cf CZĘSTO, NIECZĘSTOKROĆ